

Editöre mektup

Sayın Editör,

10.06.2005

ANKEM Dergisi 2005 yılı, 19(1) sayısında 52-54. sayfalarda “Tüberküloz lenfadenitli bir hastada gelişen Sneddon-Wilkinson sendromu” başlığı ile yayınlanan olgu kliniğimize 18.08.2003 tarihinde “Kronik böbrek yetmezliği” ve “Nedeni bilinmeyen ateş” nedeniyle yatırılmıştır. Tanı konulduktan sonra, ender görülen bu durumun literatüre geçmesi amacıyla “Olgu sunumu” şeklinde yazılması tarafımdan teşvik edilmiş, patoloji raporlarının alınması da tarafımdan çaba gösterilerek sağlanmış ve eğitimine yardımcı olmak amacıyla o dönemde hastanın asistanı tarafından hazırlanmıştır. Olgu sunumu yapılması için hazırlanan metni okumama rağmen haberim olmadan, diğer birimlerde (Patoloji, Gastroenteroloji, Cerrahi, Hemodiyaliz) emeği geçen kişilerin isimleri eklenmeden 2004 yılında Kuşadası’nda yapılan XXXI. Türk Mikrobiyoloji Kongresi’ne sunulmak üzere Uzm Dr Ali Ilgın Olut tarafından gönderilmiş ve bu kongrede aynı başlık altında poster olarak sunulmuş, özeti 372. sayfada P-349 numara ile yer almıştır.

Bu çalışma, daha sonra yine bilgim olmadan, ismim ve emeği geçen diğer araştırmacıların isimleri de çıkartılarak ve olgu ile ilgilenmeyen kişilerin isimleri yazılarak Uzm Dr Ali Ilgın Olut tarafından derginize gönderilmiş ve yayımlanmıştır.

Çalışmanın bu şekilde yayımlanmasından, gerek olguyu aktif olarak takip eden biri, gerekse klinik şefi olarak benim bilgim ve haberim olmadığı gibi, makalede ismi yer almayan diğer araştırmacıların da haberi olmadığı düşüncesindeyim.

Bilimsel esaslara aykırı olduğunu düşündüğüm bu davranış karşısında gereğinin yapılmasını arz ederim.

Saygılarımla,

Doç Dr Şükran KÖSE

Sağlık Bakanlığı Tepecik Eğitim Hastanesi, Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Klinik Şefi, İzmir.

Yazarın cevabı

Değerli Editör,

08.08.2005

Tepecik Eğitim Hastanesi İnfeksiyon Hastalıkları Klinik Şefi Doç Dr Şükran Köse’nin bahsi geçen olgu sunumu ile ilgili olarak şahsıma yönelttiği suçlamaya yanıtlamaya aşağıdaki gibidir.

Öncelikle kendisinin de belirttiği gibi 31.Türk Mikrobiyoloji Kongresi’nde bildiri olarak sunulan metin ile birlikte yazar isimlerini klinik şefi olarak Dr Köse okumuş ve onaylamıştır. Bu yüzdendir ki Dr Köse o tarihte ne benim ilk isim olmama, ne metne, ne de postere itiraz etmemiş, bugün haklarını savunduğu patoloji, gastroenteroloji, cerrahi ve hemodiyaliz merkezi hekimlerinin hakları için de herhangi bir itirazda veya girişimde bulunmamıştır.

Bir diğer husus, kongre bildirisinde adı geçen herkesin yayın aşamasında yazar listesine eklenip eklenmemesi veya yeni isimlerin yayına eklenmesi konusudur. Sizin de takdir edeceğiniz ve istatistiklerin de işaret ettiği gibi bir poster hazırlamakla onu yayına hazırlamak aynı zorluk ve emek derecesindeki işler değildir. Bu yüzden yayının sahibi kabul edilen ilk isim -daha önce de pek çok örneğinde olduğu gibi- bir ileriki aşamada kendisine destek olduğunu düşündüğü yeni isimleri ekleme hakkına sahiptir. Bildiride adı geçen birinin yayından çıkartılmasının yanıtı ise asıl önemli konuyu ve bunun altında yatan önemli bir problemi oluşturmaktadır.

[Cevabın bu bölümünde Dr Olut Eğitim hastanelerinde klinik şeflerinin hemen hemen sınırsız yetkilerinden yakınmakta, bildiri özetinde Dr Köse’nin adının “tüm yayınlara müdahil olmayı mecbur tuttuğu” için son ad olarak yer aldığını, “4.5 yıllık şefliği süresince klinikten gönderilen istinasız bütün bildiri, poster ve yayınlarda Dr Köse’nin adının bulunduğunu” belirtmektedir. Bu bölüm konu ile ilgisinden çok kişisel görüldüğü için Editörce özetlenmiştir.]

Bu açıklamalarıma dayanarak kendisinin şahsımla ilgili yaptığı bilimsel esaslara aykırı davranış suçlamasını editörün ve meslekdaşlarımla takdirine bırakıyorum.

Saygılarımla

Dr Ali Ilgın OLUT

Editör görüşü

Yukarıdaki yazışmalara yol açan özet ve makale şunlardır:

- Ali Ilgın OLU, Fırat ÖZSAKARYA, Şükran KÖSE: Tüberküloz lenfadenitli bir hastada gelişen Sneddon-Wilkinson sendromu, XXXI. Türk Mikrobiyoloji Kongresi, Poster 349, Poster Sunumu Özetleri s.372, Kuşadası (2004).
- Ali Ilgın OLU, Haluk ÖZÜNLÜ, Fırat ÖZSAKARYA, Mehmet UÇMAK, İbrahim ÇUKUROVA: Tüberküloz lenfadenitli bir hastada gelişen Sneddon-Wilkinson sendromu, ANKEM Derg 2005;19(1):52-4.

ANKEM Dergisinde yayınlanan makale 08.12.2004 günü konunun bir kongrede poster olarak sunulduğu notu olmadan ve postere kaynaklarda atıf yapılmadan alınmış, bilimsel hakemlerin görüşü de alınarak 12.01.2005’de yayına kabul edilmiştir.

- 1- Bir dergiye tam bir makale sunulurken, bu makale bilimsel bir toplantıda özet olarak sunulmuşsa bunun dip not olarak belirtilmesi gerekir. Makale ANKEM Dergisine sunulurken bu yapılmamıştır. Editör veya bilimsel hakemlerden böyle bir durumu her zaman keşfetmeleri beklenemez.
- 2- Bir yayında yer alması gereken yazar adları yayın etiğinde önemli bir konu olarak yer alır [bak: Töreci K: Yayın etiği, ANKEM Derg 2004; 18(1):67-88.] Bir makalede bilimsel olarak katkıda bulunan ve bilimsel sorumluluğu yüklenebilecek kişiler yazar olabilir ve olmalıdır. Yalnız teknik düzeyde katkısı olan, bazı madde ve

malzemeleri sağlayan, yalnızca makaleyi okuyup eleştirisel düzeyde katkısı olan kişiler veya başka şekilde yazar olmayı hak etmeyen birim başkanları yazar olmamalıdır.

Editör veya bilimsel hakemlerin kimlerin yazarlığı hak ettiklerini bilmeleri mümkün değildir ve bunu yazarlar kendi aralarında belirlerler.

- 3- Özette adı bulunmayan 3 adın tam makalede yer almasına gelince; özette bu kişilerin hakları verilmemiş ise bu bir hatadır. Diğer taraftan (makaleyi çoğunlukla ilk yazar kaleme alır ve) yazıma sonradan katkıda bulunmak yazarlık için yeterli değildir. Kendilerine teşekkür konmakla yetinilmelidir.
- 4- Özette adı bulunan Şükran KÖSE’nin tam makalede yer almaması ise, ya özette gereksiz yere adının yer aldığı ya da makalede hakkının verilmemesi düşündürür ki, iki durum da yayın etiği yönünden hatalı davranıştır. Makalede özete atıf yapılsa idi editörün bunu soruşturmak ve mevcut ihtilafı önlemek olanağı olabilirdi.
- 5- ANKEM Dergisi olarak bu açıklamalar dışında ihtilafa müdahil olma durumumuz yoktur. Taraflar ileri bir çözüm ararlarsa bunu idari veya adli mercilerde aramalıdır. ANKEM Dergisi bir daha sayfalarını kullanılmamak üzere konuya burada “nokta” koymakta, dergiye yazı göndereceklerin böyle ihtilafı açmama konusunda dikkatli olmalarını dilemektedir.

Prof Dr Kurtuluş Töreci
ANKEM Dergisi Editörü